

PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS APRAŠE NURODYTOS INFORMACIJOS PAGRINDIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

Plėtos programos pažangos priemonės kodas ir pavadinimas	10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“, dalinė priemonė - I etapas
Nacionalinio pažangos plano uždavinys	6.1 uždavinys. Didinti atsinaujinančių ir alternatyviųjų degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšį judumą ir mažinti transporto sukiamą aplinkos taršą
Plėtos programa	2022–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo plėtos programa ¹ (toliau – Susisiekimo plėtos programa)
Atsakinga institucija (koordinuojančioji institucija)	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija

II SKYRIUS SIEKIAMAS POKYTIS

PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS LAUKIAMAS POKYTIS
<p><u>Pažangos priemone sprendžiama problema ir šalinamos priežastys</u></p> <p>Rengiamoje dalinėje pažangos priemonėje „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“ (toliau – dalinė priemonė) nagrinėjamos veiklos (poveiklės), susijusios su grynųjų elektromobilių įsigijimo skatinimu, kurių įgyvendinimui Modernizavimo fondo lėšomis, pritarta 2022 m. kovo 23 d. Europos investicijų banko sprendimu, patvirtinančiu pasiūlymą prioritetinėms sritims MF 2022-1 LT 0-007 „Grynųjų elektromobilių įsigijimo skatinimas“ (toliau – pasiūlymas prioritetinėms sritims). Nagrinėjamomis veiklomis bus siekiama išspręsti Susisiekimo plėtos programoje įvardintą problemą „Transporto sektorius generuoja didžiausią šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) ir transportui būdingų oro teršalų dalį Lietuvoje“ ir paveikti tokią ją lėmusią priežastį, kaip „Trūksta valstybės paskatų naudotis netaršiomis transporto priemonėmis“.</p> <p>Detali problemos ir priežasties analizė pateikta Susisiekimo plėtos programos pagrindime.</p> <p><u>Rengiamos pažangos priemonės suderinamumas su kitomis pažangos priemonėmis</u></p> <p>Problema iš dalies sprendžiama ir kitomis Susisiekimo ministerijos planuojamomis įgyvendinti pažangos priemonėmis, kurios kartu su šia rengiama daline pažangos priemone papildo viena kitą:</p> <ul style="list-style-type: none">
• 10-001-05-03-02 „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“, kuria siekiama užtikrinti greitą ir patogų susisiekimą geležinkelių infrastruktūra. Abi priemonės papildo viena kitą siekiant išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo poveikio, tačiau skirtinguose transporto subsektoriuose. Dalinės pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas grynųjų elektromobilių įsigijimas siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir oro taršą kelių

¹ 2022–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 16 d. nutarimu Nr. 245 „Dėl 2022–2030 metų plėtos programos valdytojos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos susisiekimo plėtos programos patvirtinimo“.

transporto subsektoriuje, pažangos priemonės „Gerinti susisiekimą geležinkelių transportu“ veiklomis bus didinama elektrifikuotų geležinkelių dalis ir taip prisidedama prie išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo geležinkelių subsektoriuje;

- 10-001-05-03-04 „Gerinti susisiekimą vandens transportu“, kuria siekiama pagerinti susisiekimą jūrų ir vidaus vandenų kelių transportu. Abi priemonės papildo viena kitą siekiant išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo poveikio. Dalinės pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas grynųjų elektromobilių įsigijimas siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir oro taršą kelių transporto subsektoriuje, pažangos priemonės „Gerinti susisiekimą vandens transportu“ veiklomis bus gerinami vidaus vandenų kelių infrastruktūros parametrai siekiant padidinti krovinių, pervežamų vidaus vandenimis apimtis, perkelti dalį krovinių iš taršiausio kelių transporto, t. y. ši priemonė taip pat prisidės prie išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo kelių transporto subsektoriuje, taip papildydama rengiamą dalinę pažangos priemonę. Abi priemonės neprieštarauja viena kitai, nes bus orientuotos į skirtingus prekių ir krovinių vežėjus pagal pervežamų krovinių kiekį, tipą, atstumą ir pan.;
- 10-001-05-04-01 „Didinti susisiekimo sistemos kuriama vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“, kuri sprendžia problemą „Neišnaudojamas susisiekimo sistemos potencialas kurti didesnę sektoriaus vertę didinant susisiekimo infrastruktūros panaudojimo efektyvumą ir teikiant paslaugas“. Pažangos priemonėje nagrinėjamos veiklos, susijusios su paskatų naudoti kombinuotą krovinių transportą įvedimu (intermodalinių terminalų plėtra), siekiant į jį perkelti dalį krovinių ir taip sumažinti išmetamą ŠESD kiekį, palyginus su išmetamu ŠESD kiekiu jei kroviniai būtų gabenami tik kelių transportu. Abi priemonės papildo viena kitą, nes dalinė pažangos priemonė prisidės prie išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo skatindama nulinės taršos transporto priemonių įsigijimą, o pažangos priemonė „Didinti susisiekimo sistemos kuriama vertę ir infrastruktūros panaudojimo efektyvumą“ šių tikslų sieks ieškodama geriausių intermodalinės logistikos grandinių panaudojimų būdų bei užtikrindama intermodaliniam transportui reikalingos infrastruktūros įrengimą;
- 10-001-06-01-02 „Skatinti darnų judumą“, kuria siekiama spręsti bevariklio transporto infrastruktūros netolygaus išvystymo problemas bei iššūkius, susijusios su viešojo transporto integralumo trūkumu. Pažangos priemonėje nagrinėjamos veiklos, susijusios su bevariklių transporto priemonių naudojimo skatinimu, taip pat naudojimosi viešuoju transporto skatinimu, visuomenės įpročių keitimu bei švietimu naudotis mažiau taršiomis ar visai netaršiomis transporto priemonėmis. Abiejų pažangos priemonių veiklos neprieštaras vienos kitoms, nes bus orientuojamos į skirtingas tikslines grupes pagal gyvenamąją vietą, perkamąją galią, gyvenimo būdą, įpročius ir pan.;
- 10-002-06-01-03 (RE) „Skatinti darnų judumą miestuose“, kuria bus įgyvendinami darnaus judumo sprendiniai miestuose, taip skatinant pereiti prie ekologiškesnių ir darnesnių transporto sistemų naudojimo ir prisidėti prie išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo miestuose. Abi priemonės viena kitą papildo, nes abi siekia tų pačių išmetamo ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo tikslų, nors ir skirtingomis, bet tarpusavyje susijusiomis veiklomis. Dalinės pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas grynųjų elektromobilių įsigijimas, o pažangos priemonės „Skatinti darnų judumą miestuose“ veiklomis užtikrinta elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtra darnaus judumo miestuose planus rengusiuose miestuose.

Taip pat problema iš dalies sprendžiama ir įgyvendinant [2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programoje](#)² numatytas šias priemones:

² 2022-2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. kovo 30 d. nutarimu Nr. 318 „Dėl 2022-2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos patvirtinimo“.

- 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“, kuria siekiama pašalinti tokias išmetamo didelio ŠESD kiekio problemą lėmusias priežastis kaip: trūksta paskatų gyventojams naudoti klimatui draugiškas ir išmetamų ŠESD kiekį mažinančias priemones, ypač renkantis mažiau taršias transporto priemones; transporto sektorius generuoja didžiausią išmetamų ŠESD kiekio dalį Lietuvoje³. Aplinkos ministerijos rengiama pažangos priemonė, taip pat kaip ir ši rengiama dalinė pažangos priemonė, prisideda prie išmetamų ŠESD kiekio mažinimo tikslų, todėl abi pažangos priemonės viena kitą papildo. Dalinės pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas grynųjų elektromobilių įsigijimas, o pažangos priemonės „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ veiklomis – mažiau taršių automobilių ir kitų elektrinių motorinių priemonių įsigijimas, taip pat šios pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas visuomeninio transporto naudojimas ir darnus judumas. Abiejų pažangos priemonių veiklos neprieštaraus viena kitai, nes bus orientuotos į skirtingus poreikius turinčias tikslines grupes. Dalinės pažangos priemonės veiklos, kaip ir pažangos priemonės „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ veiklos, susijusios su mažiau taršių automobilių įsigijimo skatinimu, orientuotos į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsisakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti netaršias arba mažiau taršias transporto priemones. Tuo tarpu veiklos susijusios su viešojo transporto ir darnaus judumo skatinimu orientuotos į fizinius asmenis, kuriems viešasis transportas yra patrauklesnė alternatyva dėl jų gyvenimo būdo, pajamų, gyvenamosios vietos, įpročių, amžiaus, socialinės padėties ir pan.;
- 02-001-06-11-01 „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“, kuria siekiama pašalinti tokią neužtikrinamo neigiamo poveikio aplinkai prevencijos veiksmingumo problemą lėmusią priežastį, susijusią su rengiama daline pažangos priemone, kaip: nepakankamai reglamentuotas ir finansuojamas oro taršos valdymas. Aplinkos ministerijos rengiama pažangos priemonė, taip pat kaip ir ši rengiama dalinė pažangos priemonė, prisideda prie oro taršos mažinimo tikslų, todėl abi pažangos priemonės viena kitą papildo. Dalinės pažangos priemonės veiklomis bus skatinamas grynųjų elektromobilių įsigijimas, tuo tarpu pažangos priemonė „Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją ir valdymą“, kurios apimtyje numatomas teisinės bazės tobulinimas, tikėtina, padidins rengiamos dalinės pažangos priemonės poveikį.

Rengiama dalinė pažangos priemonė susijusi ir savo veiklomis papildo šias [2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programoje](#)⁴ numatytas priemones:

- 03-001-06-03-03 „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemones ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto sektoriuje“, kuria siekiama pašalinti tokias mažos atsinaujinančių energijos išteklių dalies, palyginti su galutiniu energijos suvartojimu priežastis kaip: neišnaudojamas pažangiųjų biodegalų potencialas; žemas elektros energijos panaudojimo intensyvumas; problematiška AEI integracija į krovinių automobilių parką. Įgyvendinant priemonę bus vykdomos tokios veiklos kaip:
  - privačių elektromobilių įkrovimo priegų įrengimas;
  - biodegalų dujų gamybos pajėgumų didinimas;
  - skystųjų biodegalų gamybos skatinimas.

Rengiama dalinė pažangos priemonė savo veiklomis papildys pažangos priemonėje „Įgyvendinti degalų iš AEI gamybos priemones ir plėtoti jų panaudojimo infrastruktūrą transporto

³ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl 2022–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos aplinkos apsaugos ir klimato kaitos valdymo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 02-001-06-04-02 „Didinti klimato kaitos politikos veiksmingumą“ aprašo patvirtinimo“ projektas, internetinė prieiga: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/26a26360cd3511ecb69ea7b9ba9d787b?positionInSearchResults=0&searchModelUID=9e62e0c1-bf60-4054-8d61-315003398710>

⁴ 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 8 d. nutarimu Nr. 1064 „Dėl 2021–2030 metų plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos energetikos plėtros programos patvirtinimo“.

sektoriuje“ numatytas veiklas, sudarydama palankias sąlygas elektromobilių įsigijimui fiziniams ir juridiniams asmenims;

- 03-001-01-13-01 „Diegti pažangias technologijas, palaipsniui mažinant iškastinio kuro naudojimą, teikiant prioritetą vandenilio technologijoms“, kuria siekiama pašalinti įvairias energetikos sektoriaus nepakankamo konkurencingumo priežastis susijusias su energetikos srities inovacijų ekosistema. Pažangos priemonės numatyta veikla, susijusi su „Žaliojo“ vandenilio gamybos pajėgumų plėtra, kurios papildomumą savo veiklomis, numatytomis šioje rengiamoje dalinėje pažangos priemonėje, užtikrins Susisiekimo ministerija suplanuodama investicijas vandenilio papildymo punktų įrengimui bei suteikdama galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims įsigyti netaišias transporto priemones, tarp jų ir vandeniliu varomas. Dalinės pažangos priemonės veiklos, susijusios su elektromobilių įsigijimo skatinimu, nekonkuruoja su „Žaliojo“ vandenilio skatinimo veiklomis, nes vandeniliu varomos transporto priemonės be to, kad yra brangesnės nei elektra varomos transporto priemonės (vidutinė naujos lengvosios elektra varomos transporto priemonės kaina siekia apie 40 tūkst. Eur, naudotos apie 20 tūkst. Eur⁵, tuo tarpu vandeniliu varomų lengvųjų transporto priemonių kainos prasideda nuo 50 tūkst. Eur⁶), negali būti pilnavertiškai eksploatuojamos dėl Lietuvoje neišvystytos vandenilio gamybos ir papildymo stotelių infrastruktūros. Tuo tarpu elektromobiliams skirta infrastruktūra jau yra pradėta vystyti ir yra prieinama. Elektromobiliai ir kiti nulinės taršos lengvieji automobiliai sudaro apie 0,49 proc.⁷ viso Lietuvos lengvųjų transporto priemonių parko. Susisiekimo plėtros programoje numatyta, kad 2030 m. šis skaičius turėtų padidėti iki 20 proc., t. y. iki 2030 m. siekiama pakeisti tik penktadalį visų taršių transporto priemonių, todėl tiek vienai, tiek kitai alternatyvių degalų rūšiai plėtoti rinka yra pakanka.

Pažangos priemone siekiamas pokytis

Dalinės pažangos priemonės veiklomis norimas pasiekti pokytis geriausiai apibūdinamas [2021–2030 metų Nacionaliniame pažangos plane](#)⁸ nustatytais poveikio rodikliais ir Susisiekimo plėtros programoje nustatytais rezultato rodikliais. Įgyvendinus dalinę pažangos priemonę siekiama prisidėti prie tikslo užtikrinti, kad elektromobilių ir kitų nulinės taršos lengvųjų automobilių dalis lengvųjų automobilių parke 2030 m. sudarytų 20 proc. bei prisidėti prie Nacionalinio pažangos plano 6 strateginio tikslo 6.1 uždaviniui nustatytų šių poveikio rodiklių ir jų siektinų reikšmių 2030 m. pasiekimo:

- Transporto sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu – -14 proc.;
- Transporto sektoriuje išmetamo NO_x kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu – -51 proc.;
- Sutaupyta transporto sektoriuje energijos kiekis – 10 911,6 GWh.

Detalesnė informacija apie siekiamus poveikio, rezultato ir produkto rodiklius, jų tarpines ir siektinas reikšmes, rodiklių reikšmių rezultatus įgyvendinus dalinę pažangos priemonę, pateikiama dalinės pažangos priemonės skaičiuoklės darbalapyje „Rodikliai“.

Anksčiau vykdytos intervencijos

Veiklos, kuriomis skatintas alternatyvių degalų naudojimas transporto sektoriuje, buvo įgyvendinamos ir anksčiau, tačiau visos vykdytos intervencijos nebuvo pakankamos siekiant užsibrėžtų tikslų.

⁵ Žr. skyrių „Geriausios alternatyvos pasirinkimas“

⁶ Programos „Kurk Lietuvai“ vykdyto projekto „Vandenilio degalų panaudojimas ir infrastruktūros kūrimas kelių transportui Lietuvoje“ duomenys, internetinė prieiga: <http://kurkl.lt/projektai/vandenilis-transporte/>

⁷ Žr. pažangos priemonės skaičiuoklės darbalapį „Rodikliai“

⁸ 2021–2030 metų Nacionalinis pažangos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų Nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“.

[Lietuvos nacionalinės išmetamų ŠESD kiekio apskaitos 2022 m. ataskaitos už 1990–2020 m.](#) duomenimis, didžiausi ŠESD kiekiai išmetami transporto sektoriuje, kuriame 2020 m. į aplinką išmesta 6 135,51 kt CO₂ ekv., t. y. apie 30,4 proc. viso Lietuvoje išmesto ŠESD kiekio. Atsižvelgiant į išmetamų ŠESD kiekio kitimo tendencijas, Aplinkos ministerijos duomenimis, 2030 m. išmetamas ŠESD kiekis, netaikant jokių jo mažinimo priemonių, galėtų siekti apie 7 500 kt CO₂ ekv.

Transporto sektorius taip pat yra pagrindinis NO_x šaltinis, nes pagrindiniai NO_x antropogeniniai šaltiniai yra bet kokio kuro deginimas (degalų deginimas kelių transporte, geležinkeliuose, aviacijoje, laivyboje ir pan.). Jame [Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis](#) 2020 m. susidarė 28,41 tūkst. tonų arba 64,5 proc. visų nacionalinių išmetimų, nevertinant žemės ūkio sektoriuje išmetamo NO_x kiekio, o palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu transporto sektoriuje išmetamų NO_x kiekis sumažėjo tik 19,36 proc.

Detalesnė informacija apie vykdytas ir šiuo metu vykdomas intervencijas, kuriomis siekiama sumažinti transporto sektoriaus poveikį klimato kaitai ir oro taršai, jų sąsajas su rengiama daline pažangos priemone pateikiama 1 priede.

Išorinis suderinamumas

Dalinėje pažangos priemonėje nagrinėjamos veiklos atitinka [Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos](#)⁹ VII prioriteto 157.3 iniciatyvą bei šiai iniciatyvai įgyvendinti [Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane](#)¹⁰ numatytus 6.2.8 ir 6.2.11 veiksmus.

Nagrinėjamos veiklos taip pat atitinka [Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje](#) transporto sektoriui keliamus tikslus bei nustatytus uždavinius, susijusius su išmetamų ŠESD kiekio mažinimu bei elektromobilių ir kitų netaršių transporto priemonių skatinimu bei [Nacionaliniame oro taršos mažinimo plane](#)¹¹ numatytą uždavinį – sumažinti taršą NO_x didžiausią dėmesį skiriant taršos sumažinimui transporto sektoriuje.

[Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje](#)¹² iškeltas degalų srities tikslas, susijęs su palaipsniu perėjimu prie mažiau taršių degalų ir elektros vartojimo ir šiam tikslui pasiekti [Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plane](#)¹³ numatytos priemonės, prie kurių įgyvendinimo prisidės ir šiame pažangos priemonės rengimo etape nagrinėjamos veiklos (poveiklės), susijusios su nulinės taršos transporto priemonių įsigijimo skatinimu.

Nagrinėjamos veiklos taip pat atitinka [Lietuvos Respublikos Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane 2021–2030 m.](#) numatytas transporto srities politikos priemones, susijusias su elektromobilių naudojimo skatinimu (T13 priemonė), lengvatų N1 klasės elektromobiliams įsigyti skyrimu (T28 priemonė) ir nulinės emisijos transporto priemones naudojančių taksi ir pavėžėjimo paslaugas teikiančių įmonių skatinimu (T29 priemonė).

Nagrinėjamomis veiklomis bus siekiamas [Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatyme](#) numatytas tikslas – mažinti transporto sektoriaus poveikį klimato kaitai ir aplinkos oro taršai, siekiant, kad 2030 metais atsinaujinančių energijos išteklių dalis transporto sektoriuje,

⁹ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

¹⁰ ¹⁰ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.

¹¹ Nacionalinis oro taršos mažinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 371 „Dėl Nacionalinio oro taršos mažinimo plano patvirtinimo“.

¹² Nacionalinė energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (nauja redakcija patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. XIII-1288).

¹³ Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1210 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“.

palyginti su bendruoju galutiniu energijos suvartojimu transporto sektoriuje, sudarytų ne mažiau kaip 15 procentų, bei įgyvendinamos įstatyme įtvirtintos nuostatos, susijusios su elektromobilių įsigijimo skatinimu.

Nagrinėjamos veiklos suderinamos su [Nacionaline reformų darbotvarke](#)¹⁴ ir [Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarke iki 2030 metų](#)¹⁵, taip pat atitinka [Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano](#)¹⁶ numatytus veiklų prioritetus, susijusius su priemonių mažinančių neigiamą transporto poveikį aplinkai ir klimatui įgyvendinimu bei sprendinius, susijusius su alternatyvių degalų ir elektros energijos naudojimo transporto sektoriuje skatinimu (211, 216, 220, ir 294 punktuose nurodyti sprendiniai).

III SKYRIUS ALTERNATYVŲ ANALIZĖ

PIRMASIS SKIRSNIS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS ALTERNATYVOS

Atsižvelgiant į pasiūlymą prioritetinėms sritims, kuriame nustatytos konkrečios Modernizavimo fondo lėšomis remiamos veiklos, jų įgyvendinimo būdas bei siekiami rezultatai, taip pat į aukščiau išvardintuose dokumentuose įtvirtintus siekius, susijusius su elektromobilių įsigijimo skatinimu, alternatyvos šiame pažangos priemonės rengimo etape nevertinamos ir toliau nagrinėjamas vienintelis veiklų (poveiklių) rinkinys.

Veikla Nr. 6.1.1.1 „Taršių lengvojo transporto priemonių (M1 ir N1 klasės) pakeitimo į netaršias (elektra arba vandeniliu varomas) skatinimas“

Aprašymas. Veikla skirta fizinių ir juridinių asmenų skatinimui rinktis netaršias transporto priemones, siekiant mažinti išmetamų ŠESD kiekį transporto sektoriuje ir gerinti oro kokybę. Siūlomos kompensacinės išmokos, mažinančios kainų skirtumą tarp dyzelinu ar benzinu ir elektra varomų transporto priemonių, sudarys galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims pakeisti savo turimas taršias transporto priemones (M1 ir N1 klasės) į grynuosius elektromobilius (BEV), kurie yra energetiškai efektyvesni, neišskiria taršos ir triukšmo. Tuo pačiu, bus atnaujintas Lietuvos automobilių parkas, nes finansinės paskatos tikėtina prisidės prie taršiausių, dyzelinu varomų, transporto priemonių pakeitimo, kurių automobilių parke yra apie 70 proc.

Tikslinė grupė. Tikslinę grupę sudaro tiesioginiai ir netiesioginiai naudos gavėjai. Tiesioginiai naudos gavėjai, atsižvelgiant į planuojamą vykdyti veiklą – taršių transporto priemonių valdytojai (fiziniai ir juridiniai asmenys) ir naudotojai (juridinių asmenų darbuotojai, transporto priemonių keleiviai). Veikla orientuota į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsisakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti elektromobilius bei į juridinius asmenis, kurie norės atnaujinti savo turimų transporto priemonių parką naujesnėmis ir energetiškai efektyvesnėmis transporto priemonėmis arba pvz. savo paslaugų gavėjams suteikti siuntų pristatymo paslaugas, 100 proc. neutralias CO₂ atžvilgiu ir pan. Netiesioginiai naudos gavėjai – visi Lietuvos Respublikos gyventojai, kadangi dėl poveikio tiesioginių naudos gavėjų grupėje jie gaus naudą, tokią kaip sumažėjęs išmetamų ŠESD kiekis bei oro tarša.

Projektų vykdytojai. Fiziniai ir juridiniai asmenys.

¹⁴ 2020 metų Nacionalinė reformų darbotvarkė, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. gegužės 13 d. nutarimu Nr. 498 „Dėl 2020 metų Nacionalinės reformų darbotvarkės patvirtinimo“.

¹⁵ 2015 m. rugsėjo 25 d. Generalinės Asamblėjos rezoliucija „Keiskime mūsų pasaulį: Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 metų“, internetinė prieiga: https://osp.stat.gov.lt/documents/10180/483818/darbotvarke_DVR.pdf

¹⁶ Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“.

Siekiami rezultatai. Paskatinti įsigyti apie 14 250 grynujų elektrinių automobilių (BEV), iš jų 10 500 grynujų elektrinių automobilių fiziniams asmenims, 3 750 – juridiniams asmenims.

Finansavimo apimtis. 430 000 000 Eur, iš kurių:

Veiklos (poveiklės) Nr.	Veiklos (poveiklės) pavadinimas	Finansavimo suma, tūkst. Eur	
		Modernizavimo fondo lėšos	Privačios lėšos
6.1.1.1.1.	Grynujų elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas	35 000	245 000
6.1.1.1.2.	Grynujų elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas	15 000	135 000

Finansavimo forma. Modernizavimo fondo lėšų paskyrimas (dotacija). Fiziniams asmenims įsigijusiems naują elektromobilį – 5 000 Eur, naudotą – 2 500 Eur, juridiniams asmenims įsigijusiems naują elektromobilį – 4 000 Eur. Šios išlaidos yra įvertintos priemonės skaičiuoklės darbalapio „Alternatyva 1“ D.3 eilutėje „Finansinės paskatos ir kitos išmokos“ pagal galiojančią [priemonių skaičiuoklės](#) formą. Tuo tarpu plėtros programos pažangos priemonės Nr. 10-001-06-01-01 „Skatinti alternatyviųjų degalų naudojimą transporto sektoriuje“ aprašo III skyriuje „Plėtros programos pažangos priemonės veiklą suvestinė“ šios išlaidos priskirtos prie investicinių, pagal LR Finansų ministerijos 2022 m. gegužės 9 d. el. paštu pateiktą išaiškinimą.

ANTRASIS SKIRSNIS PLĖTROS PROGRAMOS PAŽANGOS PRIEMONĖS GERIAUSIOS ALTERNATYVOS PASIRINKIMAS

Atsižvelgiant į tai, jog šiame pažangos priemonės rengimo etape alternatyvos nėra nagrinėjamos, siekiant įvertinti įgyvendinamų veiklų (poveiklių) naudą, vadovaujantis viešai paskelbta [priemonių skaičiuokle](#), apskaičiuota planuojamų įgyvendinti veiklų ekonominės naudos ir išlaidų santykio reikšmė:

Alternatyva	Alternatyvos pavadinimas	Ekonominės naudos ir išlaidų santykis (ENIS)
Alternatyva 1	AD skatinimas transporto sektoriuje, vykdant elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtrą ir skatinant elektromobilių įsigijimą	1,16

Detalūs planuojamų įgyvendinti veiklų (poveiklių) ekonominės naudos ir išlaidų santykio skaičiavimai pateikti priemonės skaičiuoklėje atlikti remiantis šiomis prielaidomis:

1. Naudos komponentai (anglies dioksido (kaip šiltnamio efektą sukeliančių dujų) emisijos sumažėjimas, oro taršos sumažėjimas, kelių transporto priemonių eksploatacinių sąnaudų sutaupymai) pasirinkti, vadovaujantis [Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio-ekonominio poveikio \(naudos/žalos\) vertinimo metodika](#)¹⁷ (skaičiavimus žr. skaičiuoklės darbalapio „EN“ 114, 119 ir 121 eilutėse).

¹⁷ Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio-ekonominio poveikio (naudos/žalos) vertinimo metodika, patvirtinta VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2019 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. 2019/81.

2. Atsižvelgiant į elektromobilių baterijų tarnavimo laiką, kuris gali siekti 10-20 metų¹⁸¹⁹²⁰, priimama, kad ataskaitinio laikotarpio trukmė yra 20 metų, t. y. 15 metų (vidutinė transporto priemonės eksploatacijos trukmė, kuomet nereikalaujamos reinvesticijos baterijų pakeitimui) + 5 metai (Modernizavimo fondo lėšomis įgyvendinamų veiklų trukmė) (žr. skaičiuoklės darbalapį „Pradžią“).
3. Socialinė-ekonominė nauda skaičiuojama nuo sekančių metų po kompensacijų transporto priemonių įsigijimui skyrimo.
4. Numatoma, kad 70 proc. (35 mln. Eur) Modernizavimo fondo lėšų bus skirtos fizinių asmenų skatinimui, o 30 proc. (15 mln. Eur) - privačių juridinių asmenų skatinimui (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims) (žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt. I“ E stulpelyje nurodytas finansavimo sumas 6.1.1.1.1 ir 6.1.1.1.2 poveiklėms).
5. Fiziniams asmenims bus skirta 50 proc. kompensacinių lėšų (17,5 mln. Eur) įsigyti naujas transporto priemones, o likusios 50 proc. kompensacinių lėšų (17,5 mln. Eur) - naudotas transporto priemones (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims) (žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ E stulpelio 19 ir 22 eilutes).
6. Atsižvelgiant į lėšų pasiskirstymą, planuojami pasiekti rodikliai (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims):
  - 6.1. fiziniai asmenys įsigytų apie 3 500 naujų M1 klasės transporto priemonių, už kurias būtų mokama 5 000 Eur kompensacinė išmoka ir apie 7 000 naudotų M1 klasės transporto priemonių, už kurias būtų mokama 2 500 Eur kompensacinė išmoka (žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ 18 ir 21 eilutes);
  - 6.2. privatūs juridiniai asmenys įsigytų apie 3 375 naujų M1 klasės TP ir 375 naujų N1 klasės transporto priemonių, už kurias būtų mokama 4 000 Eur kompensacinė išmoka (žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ 26 ir 29 eilutes).
7. Apskaičiuoti kompensacijų dydžiai grindžiami patirtimi, susijusia su panašiomis Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis įgyvendinamomis priemonėmis, ir remiantis pokalbiais su įvairių tipų suinteresuotosiomis šalimis, taip pat naujų ir naudotų transporto priemonių kainomis ir priemonėmis, skirtomis skatinti grynųjų elektromobilių įsigijimą kitose šalyse (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims) (žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ D stulpelio 19, 22, 27 ir 30 eilutes).
8. Remiantis VĮ "Regitra" skelbiamais viešai prieinamais duomenimis apie Lietuvos transporto priemonių parko sudėtį daroma prielaida, kad įsigyjami gryniesi elektromobiliai galėtų pakeisti apie 70 proc. dyzelinių transporto priemonių ir 30 proc. benzinių transporto priemonių pirkimus. Atitinkamai skaičiuojama socialinė-ekonominė nauda įvertinant nesunaudotą iškastinį kurą (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims) (įvertinta apskaičiuojant pakeičiamų transporto priemonių skaičių pagal kuro tipą žr. skaičiuoklės darbalapio „EN“ 59, 60, 81 ir 82 eilutes).
9. Galimas privačių lėšų poreikis nustatytas remiantis naujų ir naudotų automobilių pardavimo platformų duomenimis (šaltinis: pasiūlymas prioritetinėms sritims):
  - 9.1. vidutinė naujo elektromobilio kaina Lietuvoje - 40 000 Eur (vertinta skaičiuojant fizinių ir juridinių asmenų išlaidas (be kompensacinių išmokų) įsigyjant naujas transporto priemones, žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ 20, 28 ir 31 eilutes);
  - 9.2. naudoto (iki 4 metų) - 20 000 Eur (vertinta skaičiuojant fizinių asmenų išlaidas (be kompensacinių išmokų) įsigyjant naudotas transporto priemones, žr. skaičiuoklės darbalapio „Alt.I“ 23 eilutę).
 VĮ "Regitra" duomenimis, populiariausi registruoti gryniesi elektriniai automobiliai pagal gamintoją yra "Nissan" (26 %), VW (17 %) ir "Tesla" (13 %).

¹⁸ Internetinė prieiga: <https://blog.evbox.com/uk-en/ev-battery-longevity>

¹⁹ Internetinė prieiga: <https://www.myeve.com/research/ev-101/how-long-should-an-electric-cars-battery-last>

²⁰ Internetinė prieiga: <https://www.mg.co.uk/electric-life/guide-electric-car-battery-life>

Naujojo "Nissan Leaf" kaina su minimalia komplektacija ~ iki 30 tūkst. Eur (40 kW baterija) ir iki 42 tūkst. Eur (62 kW baterija); naudotų "Nissan Leaf" (2018–2021 m.) kaina ~18-32 tūkst. Eur.

Minimali naujojo "VW e-Golf" kaina prasideda nuo 40 tūkst. Eur, naudoto (2018 m.) – VW (e-Golf) 20 tūkst. (2018-2021 m.) nuo 17 iki 43 tūkst. Eur.

Naujojo "Tesla Model 3" (standartinio "Range +") kaina yra 58,5 tūkst. Eur. Panaudoto "Tesla S" modelio kaina (2018-2020 m.) yra ~ 42-45 tūkst. Eur.

10. Dėl pažangos priemonėje nagrinėjamų veiklių automobilių naudojimosi intensyvumas nepasikeis, todėl KD2,5 pokytis, susijęs su automobilių padangų ir stabdžių dėvėjimusi, kelio dangos dėvėjimusi ir trintimi, nevertinamas.
11. Skaičiuojant socialinę-ekonominę naudą dėl KD emisijų sumažėjimo, atsižvelgus į VĮ "Regitra" duomenis²¹, kad apie 65,5 proc. visų Lietuvoje registruotų elektromobilių yra registruoti didmiesčiuose (Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje), daroma prielaida, kad 65,5 proc. visų naujai įsigytų elektromobilių bus naudojami didmiesčiuose. Įvertinus kaimo vietovėse gyvenančių gyventojų perkamąją galią ir tikėtiną proveržį, susijusį su elektromobilių įsigijimu, daroma prielaida, kad tik 4,5 proc. transporto priemonių bus naudojamos kaimuose (žr. skaičiuoklės darbalapio „EN“ 118 eilutę).
12. Pažangos priemonės ataskaitiniu laikotarpiu (iki 2042 m.) nėra numatoma visiškai ar iš dalies pakeisti priemonės veiklomis įsigytą turtą (pvz. baterijas), todėl reinvesticijos nėra numatomos. Daroma prielaida, kad praėjus ataskaitiniam laikotarpiui įsigytos transporto priemonės yra utilizuojamos, todėl likutinė vertė nėra vertinama.
13. Skaičiavimuose daroma prielaida, kad pakeistų taršių transporto priemonių ir naujai įsigytų grynųjų elektromobilių remonto ir techninės priežiūros išlaidos išliks tokios pačios, todėl kitos palaikymo sąnaudos, nei papildomos elektros energijos išlaidos, nėra vertinamos.

Skaičiuoklės darbalapyje „Rodikliai“ pateikiami Nacionaliniame pažangos plane ir Susisiekiimo plėtros programoje nustatytų rodiklių prognozuojamų pasiekti reikšmių rezultatai įgyvendinus dalinę pažangos priemonę.

²¹ Internetinė prieiga: <https://www.regitra.lt/lt/atviri-duomenys/?filesyear=2021&filesquery=>

1 priedas. Transporto sektoriuje vykdytos intervencijos, skatinančios alternatyvių degalų naudojimą

Eil. Nr.	Intervencijos pavadinimas	Ministerija	Finansavimo šaltinis	Investicijų suma, mln. Eur	Kuo skiriasi / kaip dera su formuojama priemone?
1.	04.5.1-TID-V-515 „Elektromobilių įkrovimo priegų tinklo kūrimas“²²	Susisiekimo ministerija	2014–2020 metų Europos Sąjungos investicijų veiksmų programa (toliau – Veiksmų programa), Europos regioninės plėtros fondas (toliau – ERPF)	2,11	<p>Priemonės lėšomis skatinamas elektromobilių greitojo įkrovimo priegų įrengimas valstybinės reikšmės keliuose ir elektromobilių įkrovimo priegų įrengimas miestuose. Šios priemonės galimi pareiškėjai – VĮ Lietuvos automobilių kelių direkcija ir savivaldybės, kuriose yra miestų, turinčių daugiau kaip 25 tūkst. gyventojai, daugiau kaip 1000 km vietinės reikšmės kelių (gatvių), įregistruota daugiau kaip 10 tūkst. lengvųjų automobilių, arba miestų, turinčių kurortų statusą, administracijos. Projektai buvo atrenkami valstybės planavimo būdu. Finansavimo intensyvumas – iki 85 proc.</p> <p>Lietuvoje šiuo metu yra įrengta apie 360 viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo priegų, iš kurių 160 viešųjų priegų įrengtos priemonės 04.5.1-TID-V-515 lėšomis. Atsižvelgiant į Alternatyviųjų degalų įstatymo 23 straipsnio 1 d. nuostatas iki 2030 metų Lietuvos Respublikoje turi būti įrengta 60 000 elektromobilių įkrovimo priegų, iš kurių 6 000 viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo priegų.</p> <p>Dalinė pažangos priemonė savo veiklomis papildys šią įgyvendinamą priemonę, nes jos įgyvendinimo metu fiziniai ir juridiniai asmenys bus skatinami įsigyti grynuosius elektromobilius, kurių valdytojai ar naudotojai naudosis priemonės „Elektromobilių įkrovimo priegų tinklo kūrimas“ įgyvendinimo metu sukurta elektromobilių įkrovimo infrastruktūra. Abiejų priemonių suderinamumas ir įgyvendinimas leis užtikrinti geriausiai įmanomą išmetamų</p>

²² Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2014–220 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 3-285(1.5 E) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašų patvirtinimo“.

					ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo rezultatų pasiekimą kelių transporto subsektoriuje.
2.	04.5.1-TID-V-517 „Miesto viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“¹	Susisiekimo ministerija	Veiksmų programa, Sanglaudos fondas (toliau – SF)	43,52	Priemonių lėšomis skatinamas nekenksmingų aplinkai miesto viešojo transporto priemonių įsigijimas. Galimi pareiškėjai – savivaldybių administracijos, projektai atrinkti valstybės arba regioninio planavimo būdu. Finansavimo intensyvumas – iki 85 proc.
3.	04.5.1-TID-R-518 „Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“¹	Susisiekimo ministerija	Veiksmų programa, SF	9,00	Įgyvendinant priemones įsigytos 180 naujos ekologiškos viešojo transporto priemonės. Atsižvelgiant į ADĮ 28 straipsnio 1 d. nuo 2029 m. sausio 1 d. visas viešasis keleivių vežimo keliais transportas, įskaitant taksi ir pavėžėjimo paslaugas teikiančių asmenų transporto priemones, turi būti pritaikytas naudoti alternatyviuosius degalus. Formuojama pažangos priemonė savo veiklomis papildo šiuo metu įgyvendinamas 04.5.1-TID-V-517 ir 04.5.1-TID-R-518 priemones. Dalinės pažangos priemonės veiklos bus orientuotos į kitas tikslines grupes, nei yra paveikiamos šiuo metu įgyvendinamomis priemonėmis „Miesto viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“ ir „Vietinio susisiekimo viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas“. Dalinės pažangos priemonės veiklos orientuotos į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsisakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti elektromobilius. Tuo tarpu veiklos susijusios su viešojo transporto priemonių atnaujinimu ir jo skatinimu orientuotos į fizinius asmenis, kuriems viešasis transportas yra patrauklesnė alternatyva dėl jų gyvenimo būdo, pajamų, gyvenamosios vietos, įpročių, amžiaus, socialinės padėties ir pan.
4.	04.5.1-TID-K-519 „Viešojo transporto paslaugų prieinamumo didinimas“¹	Susisiekimo ministerija	Veiksmų programa, ERPF	0,13	Nors priemonės veiklomis tiesiogiai nebuvo siekiama sumažinti anglies dioksido (išskyrus išsiskiriantį iš biomasės) kiekį, namų ūkių išmestą į atmosferą iš transporto veiklos, tačiau jomis buvo siekiama tolimojo reguliaraus susisiekimo autobusus, vietinio susisiekimo keleivinius traukinius ir reguliaraus susisiekimo laivus ir keltus pritaikyti specialiujų poreikių turintiems žmonėms bei

					<p>aprūpinti dviračių laikymo / pervežimo įranga, todėl ši priemonė taip pat susijusi su šios pažangos priemonės apimtyje nagrinėjamomis veiklomis.</p> <p>Dalinės pažangos priemonės veiklos bus orientuotos į kitas tikslines grupes, nei buvo paveiktos įgyvendinant priemonę „Viešojo transporto paslaugų prieinamumo didinimas“.</p> <p>Dalinės pažangos priemonės veiklos orientuotos į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsisakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti elektromobilius. Tuo tarpu veiklos susijusios su viešojo transporto priemonių pritaikymu specialiujų poreikių turintiems žmonėms bei aprūpinimu dviračių laikymo / pervežimo įranga buvo orientuotos į fizinius asmenis, kuriems viešasis transportas yra patrauklesnė alternatyva dėl jų gyvenimo būdo, pajamų, gyvenamosios vietos, įpročių, amžiaus, socialinės padėties ir pan.</p>
5.	Mažai taršių miesto autobusų keitimas, atnaujinant autobusų parko transporto priemones (2011 m.)²³	Aplinkos ministerija	Klimato kaitos programa (toliau – KKP)	25,98 ²⁴	<p>Priemonės lėšomis buvo įsigyti 93 žemagrindžiai vienaukščiai autobusai, pritaikyti keleivius vežti miesto sąlygomis, 10 iš kurių hibridiniai, likę – varomi suspaustomis dujomis (CNG).</p> <p>Dalinės pažangos priemonės veiklos bus orientuotos į kitas tikslines grupes, nei buvo paveiktos įgyvendinant priemonę „Mažai taršių miesto autobusų keitimas, atnaujinant autobusų parko transporto priemones“. Dalinės pažangos priemonės veiklos orientuotos į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsisakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti elektromobilius. Tuo tarpu veiklos susijusios su viešojo transporto priemonių atnaujinimu ir jo skatinimu buvo orientuotos į fizinius asmenis, kuriems viešasis transportas yra patrauklesnė alternatyva dėl jų</p>

²³ Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo 2011 m. sąmatą detalizuojantis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. D1-602 „Dėl Klimato kaitos specialiosios programos lėšų naudojimo 2011 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“.

²⁴ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. D1-70 „Dėl finansavimo skyrimo mažai taršių miesto autobusų keitimui, atnaujinant autobusų parko transporto priemones“.

					gyvenimo būdo, pajamų, gyvenamosios vietos, įpročių, amžiaus, socialinės padėties ir pan.
6.	Mažiau taršių judumo priemonių fiziniams asmenims skatinimas (2019 m.)²⁵	Aplinkos ministerija	KKP	5,0 ²⁶	Priemonė skirta fizinių asmenų mažiau taršių judumo priemonių įsigijimo skatinimui, kai už sunaikintą taršų M1 klasės lengvąjį automobilį išmokama vienkartinė 1000 Eur kompensacija. ²⁷ Vykdyta tęstinė projektų atranka. Atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimo rezultatus ji buvo pratęsta ir 2021 m. Dalinės pažangos priemonės ir šios priemonės suderinamumą žr. šios lentelės 11 p.
7.	Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas (2020 m.)²⁸	Aplinkos ministerija	KKP	1,19 ²⁹	Finansavimas pagal priemonę teiktas Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančioms juridiniams asmenims, kurie įsigijo naują M1, M2, N1, N2 klasės elektromobilį ar elektromobilius. Subsidijų dydžiai – 4000 Eur už kiekvieną naują M1 ir (ar) N1 klasės automobilį, 10 000 Eur už kiekvieną naują M2 ir (ar) N2 klasės automobilį, papildoma 1000 Eur kompensacija už kiekvieną sunaikintą taršų automobilį. ³⁰ Vykdyta tęstinė projektų atranka. Atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimo rezultatus ji buvo pratęsta ir 2021 m. Dalinės pažangos priemonės ir priemonės „Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“ suderinamumą žr. šios lentelės 14 p.

²⁵ Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2019 m. sąmatą detalizuojantis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. gegužės 9 d. įsakymu Nr. D1-275 „Dėl Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2019 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“.

²⁶ Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo 2019 m. ataskaita, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. D1-144 „Dėl Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo 2019 m. ataskaitos patvirtinimo“.

²⁷ Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų fiziniams asmenims mažiau taršių judumo priemonių įsigijimui skatinimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. D1-605 „Dėl Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų fiziniams asmenims mažiau taršių judumo priemonių įsigijimui skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁸ Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2020 m. sąmatą detalizuojantis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. D1-187 „Dėl Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2020 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“.

²⁹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. vasario 19 d. įsakymas Nr. D1-99 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, pateiktiems pagal Klimato kaitos programos finansavimo priemonę „Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“.

³⁰ Klimato kaitos programos priemonės „Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“ tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. D1-615 „Dėl klimato Kaitos programos priemonės „Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas“ tvarkos aprašo patvirtinimo“.

8.	Transporto priemonių, naudojančių elektrą, suslėgtąsias gamtines dujas, suskystintąsias gamtines dujas, biometaną, vandenilį, įsigijimas ir joms reikalingos infrastruktūros sukūrimas ir (ar) plėtra (2020 m.)⁷	Aplinkos ministerija	KKP	10,99 ³¹	<p>Priemonės lėšomis finansuotas elektromobilių greitojo įkrovimo viešųjų prieigų įrengimas, greitojo pildymo viešųjų prieigų suskystintų arba suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktų įrengimas, greitojo pildymo viešųjų prieigų vandenilio dujų pildymo punktų įrengimas, naujų kelių transporto priemonių (M1, N1, M2 ir M3 klasės) įsigijimas. Dėl finansavimo galėjo kreiptis miesto ir priemiestinio transporto savivaldybių teritorijoje keleivių vežimo veiklą vykdančios ūkio subjektai, ūkio subjektai, teikiantys komunalines, komercines ar logistikos paslaugas, ūkio subjektai, vystantys alternatyviųjų degalų punktų infrastruktūrą ar šių pildymo (įkrovimo) punktų operatoriai. Finansavimo intensyvumas vienam pareiškėjui iki 40 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, maksimalus subsidijos dydis vienam pareiškėjui – 5 mln. Eur.³² Vykdytas konkursas.</p> <p>Atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimo rezultatus ji buvo pratęsta ir 2021 m. Dalinės pažangos priemonės ir priemonės „Mažiau taršių judumo priemonių fiziniams asmenims skatinimas“ suderinamumą žr. šios lentelės 16 p.</p>
9.	Miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas skatinant naudoti elektrą, biometanu, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis	Aplinkos ministerija	KKP	19,67 ³³	<p>Priemonės lėšomis finansuotas naujų neeksploatuotų transporto priemonių (naudojančių elektrą, suslėgtąsias arba suskystintąsias gamtines dujas, vandenilį arba bet kokią šių energijos tipų kombinaciją), skirtų keleiviams vežti įsigijimo skatinimas. Dėl finansavimo skyrimo galėjo kreiptis miesto ir priemiestinio viešojo transporto savivaldybių teritorijoje keleivių vežimo veiklą vykdančios juridiniai asmenys. Didelėms įmonėms finansavimo intensyvumas – 55 proc., mažoms ir vidutinėms – 60 proc.</p>

³¹ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. D1-201 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, pateiktiems pagal Klimato kaitos programos finansavimo priemonę „Transporto priemonių, naudojančių elektrą, suslėgtąsias gamtines dujas, suskystintąsias gamtines dujas, biometaną, vandenilį, įsigijimas ir joms reikalingos infrastruktūros sukūrimas ir (ar) plėtra“.

³² Internetinė prieiga: <https://www.apva.lt/transporto-priemoniu-naudojanciu-elektra-suslegtasias-gamtines-dujas-suskystintasias-gamtines-dujas-biometana-vandenili-isisijimas-ir-joms-reikalingos-infrastrukturos-sukurimas-ir-ar-pletra/>

³³ Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. D1-204 „Dėl finansavimo skyrimo projektams, pateiktiems pagal Klimato kaitos programos finansavimo priemonę „Miesto ir priemiestinio viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas skatinant naudoti elektrą, biometanu, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis varomas transporto priemonės“.

	varomas transporto priemonės (2020 m.)⁷				Maksimalus subsidijos dydis vienam pareiškėjui – 10 mln. Eur. ³⁴ Vykdytas konkursas. Atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimo rezultatus ji buvo pratęsta ir 2021 m. Dalinės pažangos priemonės ir šios priemonės suderinamumą žr. šios lentelės 15 p.
10.	Elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas (2020 m.)⁷	Aplinkos ministerija	KKP	1,75 ³⁵	Priemonės lėšomis teikiamos vienkartinės kompensacinės išmokos fiziniams asmenims už įsigytą naudotą elektromobilį – 2000 Eur, už įsigytą naują elektromobilį – 4000 Eur bei papildoma 1000 Eur kompensacija už sunaikintą taršų automobilį. ³⁶ Vykdyta tęstinė projektų atranka. Atsižvelgiant į priemonės įgyvendinimo rezultatus ji buvo pratęsta ir 2021 m. Dalinės pažangos priemonės ir priemonės „Elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas“ suderinamumą žr. šios lentelės 12 p.
11.	Mažiau taršių automobilių ir registruojamų elektrinių motorinių priemonių fiziniams asmenims skatinimas (2021 m.)^{37,38}	Aplinkos ministerija	KKP	3 (skirta lėšų) 2,17 (rezervuota pagal paraiškas ar sutartis)	Priemonė skirta fizinių asmenų mažiau taršių judumo priemonių įsigijimo skatinimui, kai už sunaikintą taršų M1 klasės lengvąjį automobilį išmokama vienkartinė 1000 Eur kompensacija. Vykdoma tęstinė projektų atranka. Dalinė pažangos priemonė savo veiklomis papildys šia įgyvendinamą priemonę, nes jų abiejų įgyvendinimo metu fiziniai asmenys skatinami taršias transporto priemones keisti netaršiomis ar mažiau taršiomis. Toks priemonių suderinamumas leis užtikrinti geriausiai įmanomą išmetamų

³⁴ Internetinė prieiga: <https://www.apva.lt/miesto-ir-priemiestinio-viesojo-transporto-priemoniu-parko-atnaujinimas-skatinant-naudoti-elektra-biometanu-suslegtomis-gamtinemis-dujomis-suskystintomis-gamtinemis-dujomis-varomas-transporto-priem/>

³⁵ Klimato kaitos programos lėšų panaudojimo 2020 m. ataskaita, internetinė prieiga: https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/KLIMATO%20KAITA/2020%20m_%20KKP%20I%C4%97%C5%A1%C5%B3%20panaudojimo%20ataskaita.pdf

³⁶ Klimato kaitos programos priemonės „Elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas“ kompensacinių išmokų tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. D1-175 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas“ kompensacinių išmokų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

³⁷ Klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2021 m. sąmatą detalizuojantis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. balandžio 21 d. įsakymu Nr. D1-237 „Dėl klimato kaitos programos lėšų naudojimo 2021 m. sąmatą detalizuojančio plano patvirtinimo“.

³⁸ Priemonės kvietimas pratęstas iki 2022 m. birželio 1 d. arba kol baigsis kvietimui skirtos lėšos. Kvietimas teikti paraiškas APVIS sistemoje: https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/maziau-tarsiu-judumo-priemoniu-fiziniams-asmenims-skatinimas-2021-05

					ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo rezultatų pasiekimą kelių transporto subsektoriuje.
12.	Elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimas (2021 m.) ^{16,39}	Aplinkos ministerija	KKP	6 (skirta lėšų) 5,8 (rezervuota pagal paraiškas arba sutartis)	Priemonės lėšomis teikiamos vienkartinės kompensacinės išmokos fiziniams asmenims už įsigytą naudotą elektromobilį – 2500 Eur, už įsigytą naują elektromobilį – 5000 Eur bei papildoma 1000 Eur kompensacija už sunaikintą taršų automobilį. Vykdoma tęstinė projektų atranka. Dalinė pažangos priemonė užtikrins veiklą, susijusių su elektromobilių įsigijimo fiziniams asmenims skatinimu, tęstinumą, tokiu būdu ir toliau bus galima siekti išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo tikslų transporto subsektoriuje.
13.	Mažiau taršių automobilių įsigijimo skatinimas nepasiturintiems asmenims(2021 m.) ^{16,40}	Aplinkos ministerija	KKP	1,0 (skirta lėšų) 0 (rezervuota pagal paraiškas arba sutartis)	Kompensacinės išmokos pagal priemonę teikiamos nepasiturintiems fiziniams asmenims, įsigijusiems mažiau taršų automobilių. Kompensacinės išmokos pareiškėjui dydis yra 2000 Eur. ⁴¹ Vykdoma tęstinė projektų atranka. Dalinė pažangos priemonė savo veiklomis papildys priemonę „Mažiau taršių automobilių įsigijimo skatinimas nepasiturintiems asmenims“, nes bus orientuota į kitą tikslinę grupę nei ši priemonė. Abiejų priemonių suderinamumas ir įgyvendinimas leis užtikrinti geriausiai įmanomą išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo rezultatų pasiekimą kelių transporto subsektoriuje.
14.	Elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimas (2021 m.) ^{16,42}	Aplinkos ministerija	KKP	5,0 (skirta lėšų)	Finansavimas pagal priemonę teiktas Lietuvos Respublikos teritorijoje veiklą vykdančioms juridiniams asmenims, kurie įsigijo naują M1, M2, N1, N2 klasės elektromobilį ar elektromobilius.

³⁹ Priemonės kvietimas pratęstas iki 2022 m. birželio 1 d. arba kol baigsis kvietimui skirtos lėšos. Kvietimas teikti paraiškas APVIS sistemoje: https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/elektromobiliu-isingijimo-fiziniams-asmenims-skatinimas-2021-05

⁴⁰ Priemonės kvietimas pratęstas iki 2022-09-01 arba kol baigsis kvietimui skirtos lėšos. Kvietimas teikti paraiškas APVIS sistemoje: https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/maziau-tarsiu-judumo-priemoniu-isingijimo-skatinimas-nepasiturintiems-fiziniams-asmenims-2022-01

⁴¹ Klimato kaitos programos priemonės „Mažiau taršių judumo priemonių įsigijimo skatinimas nepasiturintiems fiziniams asmenims“ tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. D1-771 „Dėl Klimato kaitos programos priemonės „Mažiau taršių judumo priemonių įsigijimo skatinimas nepasiturintiems fiziniams asmenims“ tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁴² Priemonės kvietimas pratęstas iki 2022 m. birželio 1 d. arba kol baigsis kvietimui skirtos lėšos. Kvietimas teikti paraiškas APVIS sistemoje: https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/elektromobiliu-isingijimo-juridiniams-asmenims-skatinimas-2021-06

				2,54 (rezervuota pagal paraiškas arba sutartis)	Subsidijų dydžiai – 4000 Eur už kiekvieną naują M1 ir (ar) N1 klasės automobilį, 10 000 Eur už kiekvieną naują M2 ir (ar) N2 klasės automobilį, papildoma 1000 Eur kompensacija už kiekvieną sunaikintą taršų automobilį. Vykdoma tęstinė projektų atranka. Dalinė pažangos priemonė užtikrins veiklą, susijusių su elektromobilių įsigijimo juridiniams asmenims skatinimu, tęstinumą, tokiu būdu ir toliau bus galima siekti išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo tikslų transporto subsektoriuje.
15.	Viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas ir (ar) plėtra, skatinant naudoti elektra, biometanu, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis varomas transporto priemonės (2021 m.)¹⁶	Aplinkos ministerija	KKP	24 (skirta lėšų) 22,96 (rezervuota pagal paraiškas arba sutartis)	Priemonės lėšomis finansuotas naujų neeksploatuotų transporto priemonių (naudojančių elektra, suslėgtąsias arba suskystintąsias gamtines dujas, vandenilį arba bet kokią šių energijos tipų kombinaciją), skirtų keleiviams vežti įsigijimo skatinimas. Dėl finansavimo skyrimo galėjo kreiptis miesto ir priemiestinio viešojo transporto savivaldybių teritorijoje keleivių vežimo veiklą vykdančios juridiniai asmenys. Didelėms įmonėms finansavimo intensyvumas – 55 proc., mažoms ir vidutinėms – 60 proc. Maksimalus subsidijos dydis vienam pareiškėjui – 10 mln. Eur. ¹³ Vykdytas konkursas. Dalinės pažangos priemonės veiklos bus orientuotos į kitas tikslines grupes, nei yra paveikiamos šiuo metu įgyvendinama priemonė „Viešojo transporto priemonių parko atnaujinimas ir (ar) plėtra, skatinant naudoti elektra, biometanu, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis varomas transporto priemonės“. Dalinės pažangos priemonės veiklos orientuotos į tuos fizinius asmenis, kurie dėl gyvenimo būdo, gyvenamosios vietos ar įpročių nebus linkę atsakyti kelionių automobiliais ir jų pajamos leis įsigyti elektromobilius. Tuo tarpu veiklos susijusios su viešojo transporto priemonių atnaujinimu ir jo skatinimu orientuotos į fizinius asmenis, kuriems viešasis transportas yra patrauklesnė alternatyva dėl jų gyvenimo būdo, pajamų, gyvenamosios vietos, įpročių, amžiaus, socialinės padėties ir pan. Abiejų priemonių suderinamumas ir įgyvendinimas leis užtikrinti geriausiai įmanomą išmetamų

					ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo rezultatų pasiekimą kelių transporto subsektoriuje.
16.	Transporto priemonių, naudojančių elektrą, suslėgtas gamtines dujas, suskystintas gamtines dujas, biometaną, vandenilį, įsigijimas ir joms reikalingos infrastruktūros sukūrimas ir (ar) plėtra užtikrinant bazinį sukurtos infrastruktūros vartotoją (2021 m.)¹⁶	Aplinkos ministerija	KKP	7,8 (skirta lėšų) 7,8 (rezervuota pagal paraiškas arba sutartis)	<p>Priemonės lėšomis finansuotas elektromobilių greitojo įkrovimo viešųjų prieigų įrengimas, greitojo pildymo viešųjų prieigų suskystintų arba suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktų įrengimas, greitojo pildymo viešųjų prieigų vandenilio dujų pildymo punktų įrengimas, naujų kelių transporto priemonių (M1, N1, M2 ir M3 klasės) įsigijimas. Dėl finansavimo galėjo kreiptis miesto ir priemiestinio transporto savivaldybių teritorijoje keleivių vežimo veiklą vykdančios ūkio subjektai, ūkio subjektai, teikiantys komunalines, komercines ar logistikos paslaugas, ūkio subjektai, vystantys alternatyviųjų degalų punktų infrastruktūrą ar šių pildymo (įkrovimo) punktų operatoriai. Finansavimo intensyvumas vienam pareiškėjui iki 40 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, maksimalus subsidijos dydis vienam pareiškėjui – 5 mln. Eur.¹¹ Vykdytas konkursas.</p> <p>Dalinė pažangos priemonė savo veiklomis iš dalies užtikrins šios įgyvendinamos priemonės tęstinumą, nes jos įgyvendinimo metu juridiniai asmenys bus skatinami įsigyti grynuosius elektromobilius. Tokiu būdu ir toliau bus galima siekti išmetamų ŠESD kiekio ir oro taršos mažinimo tikslų transporto subsektoriuje.</p>